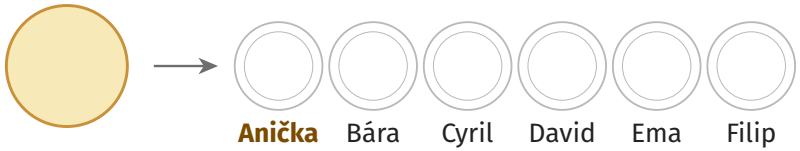
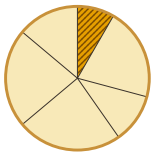
Jak velký je jeden díl?

Jednu pizzu rozdělíme spravedlivě mezi 6 lidí.

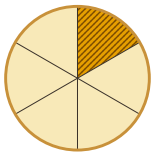

dílky Aničky, jejíž podíl sledujeme **oranžové číslo** (čitatel): počet Aniččiných dílků p, q: jakékoli počty dílků, $q \neq 0$

1 stejné díly

6 dílů, ale *nestejných*

6 *stejných* dílů

$\frac{1}{6}$

Dělit spravedlivě znamená krájet na **stejné díly**. Jeden ze 6 stejných dílů je **šestina**, píše se $\frac{1}{6}$. Nestejné díly šestiny nejsou, i když je jich také 6.

2 čitatel a jmenovatel

$\frac{2}{6}$

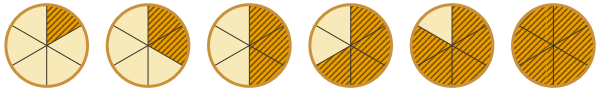
$\frac{p}{q}$

čitatel: kolik dílků mám

jmenovatel: na kolik stejných dílů je celek rozkrojený

Bára dá Aničce svůj dílek. Pizza je rozkrojená na 6 stejných dílů, Anička má 2 z nich: **2 šestiny**, $\frac{2}{6}$.

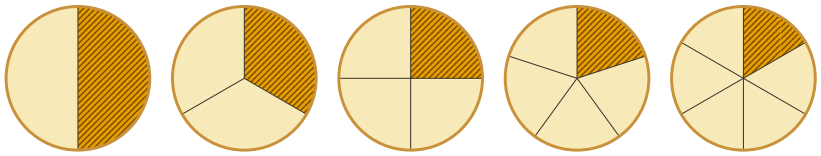
3 víc dílků, víc pizzy stejný jmenovatel

$\frac{1}{6}$ $\frac{2}{6}$ $\frac{3}{6}$ $\frac{4}{6}$ $\frac{5}{6}$ $\frac{6}{6} = 1$

Šestiny se počítají po jedné (1 šestina, 2 šestiny, …), 6 šestin dá celou pizzu. Dílky jsou stejné, takže 2 šestiny jsou méně než 5 šestin. $\frac{2}{6} < \frac{5}{6}$

4 víc lidí, menší díl kmenové zlomky

2 lidé 3 lidé 4 lidé 5 lidí 6 lidí

$\frac{1}{2} > \frac{1}{3} > \frac{1}{4} > \frac{1}{5} > \frac{1}{6}$

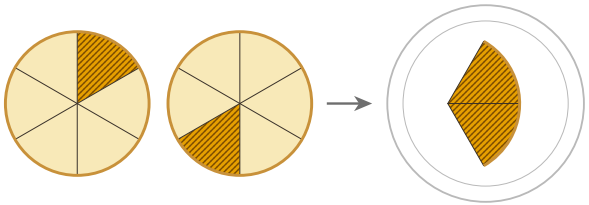
Víc lidí, víc dílů: každý díl je menší.

Pozor: 6 je víc než 3, ale šestina je méně než třetina:

$\frac{1}{6} < \frac{1}{3}$

A co je víc: $\frac{1}{10}$, nebo $\frac{1}{100}$?

5 zlomek a dělení

Aniččin talíř

$2 : 6 = \frac{2}{6}$

2 pizzy pro 6 lidí: každá se rozkrojí na 6 dílů a z každé dostane Anička jeden dílek. Má $\frac{2}{6}$ pizzy, stejně jako s Bářiným dílkem. Puntíky krájet nejde ($2 : 6 = 0$ zb. 2), pizzu ano.

A 8 pizz pro 6 lidí? Z každé jeden dílek, celkem $\frac{8}{6}$, víc než celá pizza.

$\frac{1}{2}$ polovina $\frac{1}{3}$ třetina $\frac{1}{4}$ čtvrtina $\frac{1}{5}$ pětina $\frac{1}{6}$ šestina

Šestina je jeden ze šesti stejných dílů.

čitatel: kolik dílků mám
jmenovatel: na kolik stejných dílů je celek rozkrojený
zlomková čára mezi nimi znamená dělení: $\frac{2}{6} = 2 : 6$

kmenový zlomek: čitatel je 1 ($\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, …)
celek: všechno, co dělím (celá pizza, $\frac{6}{6} = 1$)

https://hraj.si/tahaky · CC BY-NC-SA 4.0 · **B1** · Co je zlomek